

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obo/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 1099898295
Dátum vydania rozhodnutia: 28.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1099898295.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a JUDr. Ivany Nemčekovej v spore žalobcov: 1/ AKUS, a.s., so sídlom Miletičova 23, Bratislava 821 09, IČO: 36 617 946, a 2/ JUDr. Ján Polomský, so sídlom Miletičova 21, Bratislava - mestská časť Ružinov 821 08, správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Agrokombinát Dolná Nitra, so sídlom Veľký Cetín, IČO: 00 198 862, oboch zastúpených: Consilior Iuris s.r.o., so sídlom Radlinského 51, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 07, IČO: 47 231 157, proti žalovanému: AGROPEST spol. s r. o., so sídlom Za humnami 510/1, Veľký Cetín 951 05, IČO: 34 103 660, zastúpenému: JURISINVEST, advokátska kancelária, v.o.s., so sídlom Pluhová 5, Bratislava 831 03, IČO: 31 371 761, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 20. septembra 2019, č. k. 76Cb/144/99-661, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 76Cb/144/99-661 zo dňa 20. septembra 2019 p o t v r d z u j e.

II. Žalobcovia 1/ a 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 08. apríla 2016 č. k. 76Cb/144/1999-460 zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali neúčinnosti právnych úkonov, resp. kúpnych zmlúv, ktorými malo dôjsť k ukráteniu žalobcu v 1. rade a zároveň konkurznej podstaty a to s poukazom na § 15 ods. 4 písm. c) a § 16 zákona č. 328/1991 Zb.

2. Najvyšší súd SR (ďalej aj ako „odvolací súd“) uznesením č. k. 4Obo/24/2016-515 zo dňa 25. augusta 2017 zrušil vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom konštatoval, že z obsahu spisu nebolo zrejmé, že súd prvej inštancie postupoval podľa § 118 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. V dôsledku uvedenej skutočnosti tak účastníkovi konania, ktorému bolo odopreté právo na záver

pojednávania zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci, bola odňatá možnosť konať pred súdom. Ďalej odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie postupom v zmysle jednotlivých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keď sa v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie uvádzajú viaceré listinné dôkazy, pričom nebolo vykonané dokazovanie s ohľadom na tieto listiny. Rozhodnutie súdu prvej inštancie pôsobilo zmätočne, keď nebolo zrejmé, na základe akých úvah dospel konajúci súd k záveru, že v danej veci nesú dôkazné bremeno preukázania úmyslu dlžníka práve žalobcovia, keď z ustanovenia § 15 ods. 4 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb. vyplýva, že v konkrétnom prípade sa úmysel ukrátiť veriteľa predpokladá a jedinou výnimkou z tejto zásady je prípad, kedy žalovaný môže preukázať, že nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa. Súd prvej inštancie konštatovanie, že za daného skutkového stavu žalobcovia nepreukázali, že uvedenými kúpnyimi zmluvami došlo k ukráteniu veriteľov, nepodoprel uvedením svojho myšlienkového postupu.

3. Následne Krajský súd v Bratislave v poradí druhým rozsudkom z 20. septembra 2019, č. k. 76Cb/144/1999-661 žalobu žalobcov v 1. a 2. rade zamietol. Súčasne rozhodol, že žalovaný má spoločne a nerozdielne voči žalobcovi v 1. a v 2. rade právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca v 1. rade bol právnym nástupcom pôvodného žalobcu spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., ktorá sa návrhom doručeným súdu dňa 25. marca 1998 domáhala voči žalovanému určenia, že právne úkony - kúpne zmluvy zo dňa 6.5.1996 označené ako B.-XXXX/XX, B.-XXXX/XX, B. - XXXX/XX, B. - XXXX/XX, kúpne zmluvy zo dňa 25.10.1996 označené ako B.-XXXX/XX, B. - XXXX/XX, B. - XXXX/XX, kúpna zmluva zo dňa 21.1.1997 označená ako B.- XXX/XX a Dohoda o vydaní majetku družstva na majetkové podiely oprávnených osôb a vyrovnávacie podiely členov družstva zo dňa 2.12.1995, ktorými bol žalobca ako konkurzný veriteľ ukrátený o čiastku 17.586.117,- Sk, sú voči veriteľom právne neúčinné. Ďalej uviedol, že uznesením sp. zn. Z-2-3K 290/96 zo dňa 22.8.1997 bol na majetok dlžníka Poľnohospodárske družstvo Agrokombinát Dolná Nitra, so sídlom Veľký Cetín, IČO: 00 198 862 vyhlásený konkurz. Štatutárnym orgánom družstva bolo predstavenstvo, ktorého členmi boli i H. E. Q. a X. F.. Žalobca v 2. rade sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 25.2.2000 v konaní sp. zn. 68Cbi/27/00, ktoré bolo spojené s daným konaním na spoločné konanie uznesením č. k. 76Cb/144/1999-118, domáhal voči žalovanému určenia, že právne úkony - kúpne zmluvy zo dňa 6.5.1996 označené ako B.-XXXX/XX, B.-XXXX/XX, B.-, B.-, kúpne zmluvy zo dňa 25.10.1996 označené ako B.-XXXX/XX, B.-, B.-, kúpna zmluva zo dňa 21.1.1997 označená ako B.-XXX/XX a Dohoda o vydaní majetku družstva na majetkové podiely oprávnených osôb a vyrovnávacie podiely členov družstva zo dňa 2.12.1995, ktorou došlo k vydaniu hnuťelného majetku podľa Prílohy č. 2 v zostatkovej hodnote vykázanej sumou 5.132.974,-Sk, k vydaniu pohľadávok družstva v sume 3.383.143,-Sk, k vydaniu nehnuteľností v hodnote 387.609,-Sk, kúpnopredajná zmluva č. XX/EP/XX v hodnote 11.915.422,- Sk, týmito vyššie uvedenými právnymi úkonmi došlo k zníženiu majetku dlžníka v sume 29.889.148,- Sk, o ktorú bola ukrátená konkurzná podstata. Podľa žalobcov bol žalovaný povinný podľa § 16 zákona č. 328/1991 Zb., vrátiť všetko, o čo sa vyššie uvedenými odporovanými právnymi úkonmi dlžníkov majetok znížil. Ak to nebolo možné, bol povinný zaplatiť sumu 29.889.148,- Sk s 18 % úrokom. Žalobca v 2. rade ďalej uviedol, že vyššie uvedené právne úkony vykonali štatutárny zástupca dlžníka - predsedníčka predstavenstva H. U. S. a ďalší členovia družstva H. Q. a F., ktorí boli zároveň spoločníkmi žalovaného. Skutočnosť, že za majetok zaplatili do pokladne dlžníka iba čiastku 8.061,-Sk, čím bola konkurzná podstata ukrátená o sumu 28.881.087,-Sk, im musela byť známa, nakoľko v čase uzavretia odporovaných právnych úkonov boli štatutárnymi orgánmi dlžníka i nadobúdateľa.

5. Žalobcovia tvrdili, že boli splnené podmienky odporovateľnosti právneho úkonu stanovené § 15 ods. 4 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb., nakoľko H. Q. a p. F. museli poznať úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Tiež bola splnená podmienka podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, keď v dôsledku odporovaných právnych úkonov došlo k takému zmenšeniu majetku dlžníka, že konkurzní veritelia nebudú môcť byť uspokojení vo svojich nárokoch buď vôbec alebo čiastočne. Žalovaný uviedol, že úpadca začal s realizáciou transformácie podľa zákona č. 42/1992 Zb. V rámci nej došlo k vyporiadaniu majetkových podielov uznesením predstavenstva úpadcu z 21.8.1995, následne dňa 2.12.1995 uzavretím Dohody o vydaní majetku družstva na majetkové podiely a vyrovnacie podiely oprávnených osôb v spojení s

Dodatkom č. 1. Na základe uvedených právnych úkonov došlo ku skutočnému uspokojeniu oprávnených osôb tak, že časť oprávnených osôb dovoleným a zákonným spôsobom postúpila svoje pohľadávky voči úpadcovi žalovanému a následne došlo medzi ním a žalovaným k uzatvoreniu zmluvy o prevzatí dlhov/závazkov úpadcu voči tretím osobám. Oprávnené osoby tak v postavení postupcov postúpili žalovanému ako postupníkovi svoje pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý sa zaviazal ich oprávneným osobám uhradiť za podmienok dohodnutých v zmluvách. Tak bola dňa 2.12.1995 uzavretá Dohoda, podľa ktorej sa dlžník zaviazal vydať žalovanému svoj majetok vo výške 13.090.000,- Sk na základe prevzatia jeho dlhu žalovaným, ktorý mal voči oprávneným osobám. Týmto majetkom boli nehnuteľné veci v sume 4.574.366,- Sk, hnuťelné veci v sume 5.132.974,- Sk a pohľadávky dlžníka v sume 3.383.143,- Sk. K uzatvoreniu odporovaných kúpnych zmlúv došlo v súlade s čl. II. Dohody zo dňa 2.12.1995. Žalobou napadnuté kúpne zmluvy tak boli právnymi úkonmi, ktorými sa realizovalo v zmysle čl. II. Dohody odovzdanie majetku, ktorý postup nebol v rozpore so zákonom č. 42/1992 Zb. Žalovaný tvrdil, že Dohodu zo dňa 2.12.1995, uzavretú na základe uznesenia zo dňa 21.8.1995 a na ňu nadväzujúce kúpne zmluvy nebolo možné považovať za právne úkony, ktorými by žalovaný získal prospech, resp. ktorými by došlo k zníženiu majetku dlžníka, t. j. voči uvedeným právnym úkonom nebolo možné odporovať. K zmluve č. XX/EP/XX žalovaný uviedol, že nebola naplnená hmotnoprávna podmienka podľa § 15 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. Tiež tvrdil, že nebol preukázaný úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa a ani nepreukázal vedomosť žalovaného o tomto úmysle.

6. Na základe vykonaného dokazovania krajský súd dospel k záveru, že kúpne zmluvy, na základe ktorých nadobudol žalovaný nehnuteľnosti na LV č. XXXX, boli platne uzavreté, pričom príslušný odbor katastra nehnuteľností povolil vklad vlastníckeho práva. Právnym titulom nadobudnutia vlastníctva žalovaného k hnuťelným veciam, veciam, ktoré mali charakter nehnuteľných vecí a k pohľadávkam bola Dohoda zo dňa 2.12.1995. Uvedené právne úkony súviseli s rozhodnutím úpadcu, ktoré bolo prijaté uznesením predstavenstva dňa 21.8.1995, ktorým bolo rozhodnuté o vysporiadaní nárokov oprávnených osôb v súlade so zákonom č. 42/1992 Zb. Uvedené uznesenie sa realizovalo uzatvorením dohôd s jednotlivými subjektami a v nadväznosti na ne uzatvorením jednotlivých kúpnych zmlúv na nehnuteľný majetok, tento však bol podmienený usporiadaním vlastníckych vzťahov družstva k uvedeným nehnuteľnostiam na príslušnej správe katastra. Osoby, ktoré mali voči dlžníkovi nárok z titulu majetkového podielu, prípadne vyrovnacieho podielu, uzavreli s oprávnenými osobami zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávok. V nadväznosti na zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávok rozhodlo predstavenstvo dlžníka uznesením dňa 21.8.1995 o tom, že tým subjektom, ktorým oprávnené osoby odplatne postúpili svoje pohľadávky, ktoré mali voči dlžníkovi z titulu nárokov na majetkové a vyrovnacie podiely, vydá dlžník svoj majetok do výšky prevzatých dlhov. Na základe vyššie uvedeného uznesenia bola uzavretá dňa 2.12.1995 Dohoda, v zmysle ktorej boli uzavreté jednotlivé kúpne zmluvy ohľadne prevodu nehnuteľného majetku. Podľa uvedených kúpnych zmlúv bol spôsob vysporiadania kúpnej ceny za predaj a kúpu nehnuteľností na LV č. XXXX dohodnutý tak, že prvú časť ceny zaplatí kupujúci v hotovosti do pokladne družstva, druhú časť ceny poskytne kupujúci podľa potrieb dlžníka na zaplatenie dane z prevodu nehnuteľností a tretiu časť kúpnej ceny vyplatí kupujúci osobám, ktoré získali majetkové podiely v rámci transformácie družstva v zmysle zákona č. 42/1992 Zb. a členom družstva, ktorí mali nárok na vyrovnací podiel. Súd prvej inštancie poukázal na to, že konkurzný veriteľ alebo správca konkurznej podstaty sa mohli žalobou o určenie neúčinnosti právneho úkonu domáhať, aby súd určil, že takýto právny úkon je voči konkurznému veriteľovi neúčinný za predpokladu splnenia podmienok uvedených v § 15 a § 16 zákona č. 328/1991 Zb. Ďalej uviedol, že úmyslu dlžníka ukrátiť právnym úkonom jej uspokojenie a tiež vedomosti druhej zmluvnej strany (žalovaného) o tomto dlžníkovom úmysle, bol na osobe, v danom prípade na žalobcoch, ktorí právnemu úkonu odporovali. Z obsahu Dohody z 2.12.1995 bolo nepochybné, že žalovaný prevzal dlh úpadcu voči oprávneným osobám na splatenie majetkového a vyrovnacieho podielu a do výšky prevzatého dlhu úpadca schválil prevod majetku úpadcu na právneho predchodcu žalobcu.

7. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovia nepreukázali, že uvedenými kúpnyimi zmluvami došlo k ukráteniu veriteľov, nakoľko žalovaný preukázal odborným vyjadrením znalca X. č. 21/2019, že citované „kúpne ceny uvedené v kúpnych zmluvách je možné považovať za primerané trhové kúpne ceny v období, v ktorom boli kúpne zmluvy uzatvorené.“ Krajský súd konštatoval, že uvedeným

žalovaný preukázal, že nehnuteľný majetok bol odpredaný za primerané ceny a týmto odpredajom tak nemohlo dôjsť k zmenšeniu majetku na strane úpadcu. S námietkou žalovaného, že kúpno-predajná zmluva č. XX/EP/XX nebola urobená v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu, sa súd prvej inštancie nestotožnil, pretože návrh na vyhlásenie konkurzu podala Slovenská sporiteľňa, a.s. dňa 4.12.1996 a zmluva bola uzavretá dňa 1.7.1994, pričom trojročná lehota by uplynula dňa 1.7.1997. Z uvedeného bolo zrejmé, že k uvedenému právnomu úkonu došlo v zákonnej lehote. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že bolo na žalobcoch, aby preukázali, že právnym úkonom dlžníka boli ukrátené vymáhateľné pohľadávky veriteľov, pričom súčasne muselo ísť o také pohľadávky, ktoré mali veritelia voči dlžníkovi už v čase vykonania odporovaného právneho úkonu dlžníkom. Žalobca nepreukázal základ žaloby, teda zmenšenie majetku dlžníka a v dôsledku toho súd žalobu zamietol a otázkou vydania prospechu z úkonu neúčinného voči konkurzným veriteľom sa nezaoberal.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v 1. a 2. rade včas odvolanie majúce za to, že v danom prípade sú splnené všetky dôvody na podanie odvolania v zmysle § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C. s. p., a s poukazom na ustanovenie § 390 písm. a) v spojení s § 388 C. s. p. navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky predmetný rozsudok zmenil tak, že žalobe žalobcov vyhovie a prizná im náhradu trov konania vo výške 100 %.

10. Žalobcovia (ďalej aj ako „odvolatelia“) uviedli, že z napadnutého rozsudku nebolo možné zistiť, akými právnymi úvahami sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov riadil, a ako vec právne posúdil, keď uviedol, že žalobcovia nepreukázali základ žaloby a teda zmenšenie majetku dlžníka a v dôsledku toho ukrátenie pohľadávok veriteľov. Odôvodnenie tak bolo arbitrárne a nepresvedčivé a nespĺňalo podmienky pre odôvodnenie. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 283/2010, sp. zn. II. ÚS 440/2011. Záver súdu, že „úmyslu dlžníka ukrátiť právnym úkonom jej uspokojenie a tiež známosti (vedomosti) druhej zmluvnej strany (žalovaného) o tomto dlžníkovom úmysle, je na osobe, v danom prípade na žalobcoch, ktorí právnemu úkonu odporujú“, nemal podľa odvolateľa oporu v zákone. Z dikcie § 15 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. vyplývalo, že je na žalovanom, aby preukázal, že nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa. Poukázal na to, že v čase, keď došlo k odporovaným právnym úkonom, boli spoločníkmi spoločnosti žalovaného aj H. Q. a pán F., ktorí boli súčasne členovia predstavenstva úpadcu, a teda museli poznať úmysel úpadcu ukrátiť konkurzných veriteľov a museli mať vedomosť o ekonomickej situácii úpadcu. Síce boli v konaní vypočutí ako svedkovia, súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil ich výpovede v prospech žalovaného. Odvolateľ ďalej tvrdil, že sa súd odklonil aj od rozhodovacej praxe iných senátov Krajského súdu v Bratislave, napr. v konaní sp. zn. 44Cbi/75/2002, v ktorom sa konštatuje, že „v prípade odporovania právnym úkonom podľa § 15 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. je dôkazné bremeno na odporcovi, pričom pre možnosť námietky nevedomosti o úmysle dlžníka/dobromyseľnosti/ musí byť splnená podmienka náležitej starostlivosti.“ Na základe akých dôkazov a právnych úvah dospel súd k záveru, že žalobcovia nepreukázali, že spornými kúpnyimi zmluvami došlo k ukráteniu veriteľov, nebolo možné zistiť. Odvolateľ poukázal na zrušujúce rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 3Obo/71/2011, v ktorom odvolací súd okrem iného uviedol, že „pokiaľ dlžník odpredal jeho majetok za nižšiu cenu, akou cenou bol odpredávaný majetok ocenený, jednoznačne hodnotu jeho majetku znížil.“ Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolatelia tvrdili, že v danom prípade prišlo k odpredaju nehnuteľného majetku úpadcu tak, že kúpna cena bola stanovená nižšou čiastkou, než ako bola stanovená znaleckým posudkom, v dôsledku čoho bolo nepochybné, že sa hodnota majetku úpadcu znížila. V tomto smere súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Otázkou, aký vplyv malo zníženie majetku úpadcu odporovanými právnymi úkonmi na ukrátenie uspokojenia vymáhateľných pohľadávok sa súd vôbec nezaoberal. Vychádzajúc zo skutočnosti, že odporovanými právnymi úkonmi došlo k zníženiu majetku úpadcu a z prezumpcie vedomosti druhej zmluvnej strany o úmysle úpadcu ukrátiť uspokojenie vymáhateľných pohľadávok, napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie boli podľa odvolateľov nepreskúmateľné a nedalo

sa zistiť, akými právnymi úvahami sa súd riadil.

11. Žalovaný sa podaním zo dňa 6. februára 2020 vyjadril k odvolaniu. Úvodom poukázal na obsah odvolania tvrdiac, že podľa jeho názoru bolo v celom rozsahu neopodstatnené, nakoľko dôvody v ňom uvedené nemali oporu v zákone a ani v preukázanom skutkovom stave. Mal za to, že súd prvej inštancie sa v celom rozsahu vysporiadal s podstatnými a významnými skutočnosťami. Žalobcovia nespĺnili svoju dôkaznú povinnosť a nerešpektovali obsah odôvodnenia rozsudku, v ktorom boli obsiahnuté všetky zásadné skutočnosti a vyhodnotenie skutkového aj právneho stavu. Naopak však žalobcovia poukazovali na dôkaznú povinnosť žalovaného, ktorá však bola splnená, ako to vyplývalo z obsahu spisu. Z výpovedí svedkov a žalovaného vyplývalo, že v čase uzatvorenia napadnutých právnych úkonov majetok úpadcu postačoval na zaplatenie všetkých záväzkov, keďže jeho majetok prevyšoval záväzky. Nemohol tak existovať úmysel ukrátiť niektorých veriteľov družstva. Žalovaný považoval za nedôvodné aj tvrdenie žalobcov o existencii úmyslu ukrátiť konkurzných veriteľov. Žalobcovia neuviedli žiadne dôvody, na základe ktorých mal súd nesprávne vyhodnotiť výpovede svedkov. Žalovaný ďalej nesúhlasil s tvrdením žalobcov o údajnom znížení hodnoty majetku a poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého vyplývalo, že napadnutými kúpnymi zmluvami boli prevedené nehnuteľnosti za kúpne ceny, ktoré predstavovali ich účtovnú hodnotu a takýto postup bol v súlade s Transformačným projektom. Zákon na tento účel nevyžadoval ocenenie vecí znalcom a prevod bol v súlade so zákonom č. 42/1992 Zb. Vyhotovené znalecké posudky boli pre účely katastrálneho konania. Ďalej poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3T/48/2005, v ktorom súd uviedol, že cena prevádzaných vecí nebola v rozpore s § 33b ods. 3 Transformačného zákona. Poukázal i na súvisiace konanie sp. zn. 3Obo/64/2011, v ktorom súd konštatoval, že „predmetné nehnuteľnosti boli predané za nižšiu cenu ako boli ocenené, čo však neznamená, že hodnota prijatá za tieto nehnuteľnosti bola nižšia ako bola ich priemerná hodnota v čase vykonania sporných úkonov. Z predložených dokladov nie je zrejmé, že práve vykonaním namietaných právnych úkonov, ktoré žalobca odporuje sa dlžník dostal do úpadku a následne do konkurzu.“ Záverom žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol správne a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zaviazal žalobcov na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Žalobcovia sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadrili.

13. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. (C. s. p.), účinného od 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

14. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (odsek 2 vyššie citovaného ustanovenia).

15. Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (odsek 4 vyššie citovaného ustanovenia).

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „odvolací súd“) ako súd funkčne príslušný na prejednanie predmetného odvolania podľa § 34 C. s. p., po zistení, že odvolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 C. s. p.) včas (§362 ods. 1 veta prvá C. s. p.), proti rozsudku, proti ktorému zákon podanie tohto opravného prostriedku nevylučuje (§355 ods. 1 C. s. p.), prejednal odvolanie v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených a bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

17. Podľa § 387 ods. 1 C. s. p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18. Podľa § 387 ods. 2 C. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením

napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, ako aj vec správne právne posúdil.

20. Odvolací súd sa pri prejednaní odvolania žalobcov zaoberal dôvodnosťou odvolania s poukazom na odvolateľmi uvádzané odvolacie dôvody a to podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C. s. p.

21. Z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. vyplýva, že odvolanie možno odôvodniť len tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Inou vadou konania, na ktorú odvolací súd musí prihliadnúť je procesná vada, ktorú nemožno zahrnúť do okruhu väd taxatívne vymenovaných v § 365 ods. 1 C. s. p., a takúto inú vadu konania možno považovať za relevantnú len vtedy, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za inú vadu možno považovať nesprávne realizovanú manudukčnú povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, atď. Z odvolania žalobcov však vôbec nebolo zrejmé, v čom mala táto iná vada spočívať, v dôsledku ktorej skutočnosti nemožno úspešne uplatňovať uvedený odvolací dôvod. Odvolací súd tak s odkazom na uvedený odvolací dôvod označil odvolanie za právne nedôvodné.

22. Odvolací dôvod s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) C. s. p., t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolateľ odôvodnil tým, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo možné zistiť, akými právnymi úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil, keď uviedol, že žalobcovia nepreukázali zmenšenie majetku dlžníka a v dôsledku toho ukrátenie vymáhateľných pohľadávok konkurzných veriteľov v dobe vykonania odporovateľného právneho úkonu dlžníkom. Súčasne tvrdil, že názor súdu, že „úmyslu dlžníka ukrátiť právnym úkonom je uspokojenie a tiež známosti (vedomosti) druhej zmluvnej strany (žalovaného) o tomto dlžníkovom úmysle, je na osobe, v danom prípade na žalobcov v 1. a 2. rade, ktorí právnemu úkonu odporujú“, nemá oporu v zákone, nakoľko z dikcie § 15 ods. 4 zákona č. 328/1991 Zb. vyplýva, že je na žalovanom, aby preukazoval, že nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa.

23. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb., konkurzný veriteľ alebo správca sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkovy právne úkony podľa odsekov 2 až 6, ak ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, sú voči konkurznému veriteľovi právne neúčinné. Toto právo má konkurzný veriteľ alebo správca aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

24. Podľa § 15 ods. 4 písm. c) citovaného zákona, odporovať možno tiež právnemu úkonu, ktorým bol konkurzný veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu medzi dlžníkom, ktorý je právnickou osobou, a právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmenách a) a b) majetkovú účasť aspoň 10 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon; alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech tejto osoby; to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa.

25. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že základný predpoklad pre úspešnú odporovateľnosť je existencia vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, ktorej uspokojenie je ukrátené v dôsledku úkonov dlžníka urobených v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu v úmysle ukrátiť svojho konkurzného veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy (§ 15 ods. 1 a 2 zákona č. 328/1991 Zb.). V prípade odporovateľnosti voči úkonom dlžníka uzavretých s osobou uvedenou v § 15 ods. 4 písm. c) citovaného zákona alebo v jej prospech, sa však môže druhá strana úspešne ubrániť, ak

preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa. Z uvedeného vyplýva, že v prípade odporovateľnosti podľa § 15 ods. 4 písm. c) citovaného zákona je na žalobcovi dôkazné bremeno na preukázanie, že odporovaný úkon bol uzavretý v posledných 3 rokoch pred začatím konkurzu s osobou uvedenou v § 15 ods. 4 písm. c) citovaného zákona, ako aj na preukázanie existencie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, ktorej uspokojenie je ukrátené v dôsledku odporovaných úkonov urobených v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu, pričom úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá. Žalovaný však môže preukázať, teda nesie dôkazné bremeno, že nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť konkurzného veriteľa (pri náležitej starostlivosti sa vyžaduje určitá aktivita osoby uvedenej v § 15 ods. 4 písm. c) citovaného zákona smerujúca k tomu, aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa spoznala).

26. Z vyššie uvedeného je tak zrejmé, že základnou otázkou pre posúdenie správnosti napadnutého rozsudku teda je, či súd dospel k správne právnemu záveru, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na preukázanie úspešnej odporovateľnosti s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 4 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb., teda preukázanie, že odporovaný úkon bol uzavretý v posledných troch rokoch pred začatím konkurzu s osobou uvedenou v citovanom ustanovení, ako aj preukázanie existencie vymáhateľnej pohľadávky konkurzného veriteľa, ktorej uspokojenie bolo ukrátené v dôsledku odporovaných právnych úkonov, pričom úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá. Právnym úkonom dlžníka musí teda dôjsť k ukráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľov, čo je dôkazným bremenom žalobcu. Úspešnosť odporovateľnosti bude závisieť od toho, či sa majetok dlžníka jeho právnymi úkonmi zmenšil, v akom rozsahu a aký majetok mu ostane na uspokojenie pohľadávky. Preukázanie ukrátenia uspokojenia pohľadávky veriteľov bolo podstatnou podmienkou úspešnej odporovateľnosti právnemu úkonu.

27. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku je zrejmé, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania ukrátenia veriteľov, keď z odborného vyjadrenia znalca X. č. 21/2019 vyplynulo, že „kúpne ceny uvedené v kúpnych zmluvách je možné považovať za primerané trhové kúpne ceny v období, keď boli kúpne zmluvy uzatvorené...“ Preto ak došlo k predaju nehnuteľnosti za trhové ceny, nemožno hovoriť o zmenšení majetku dlžníka. V dôsledku uvedenej skutočnosti tak nebol naplnený základný predpoklad úspešnej odporovateľnosti právnemu úkonu a bolo bez relevancie skúmanie existencie ďalších predpokladov.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd vyhodnotil odvolacie dôvody žalobcov ako nedôvodné. S poukazom na to, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C. s. p., potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou v odvolacom konaní bol žalovaný, ktorému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak

je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) a b) C.s.p.).

Podľa § 420 C.s.p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C.s.p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.